

Σωστός σχεδιασμός της συνταξης για ισόβια εξασφάλιση ποιότητας ζωής

» γράφει ο **Νίκος Κεχαγιάογλου**
Διευθύνων Σύμβουλος της **K2 Insurance risk management consultants**

Το θέμα της οικονομικά επιτυχημένης συνταξιοδότησης αποτελεί αναγκαία προτεραιότητα. Σχεδόν όλες οι ανεπτυγμένες ή μη κοινωνίες αντιμετωπίζουν τις συνέπειες του ολοένα και αυξανόμενου προσδόκιμου ζωής των πολιτών τους. Όμως η ευχάριστη αυτή εξέλιξη αποτελεί κυριολεκτικά μια ενεργοποιημένη βόμβα στα θεμέλια των ασφαλιστικών τους συστημάτων. Τα οποία, όταν δημιουργήθηκαν η αναλογία ασφαλισμένων προς συνταξιούχους ήταν εντελώς διαφορετική με την σημερινή. Ο ελληνικός κύριος ασφαλιστικός φορέας, το ΙΚΑ, δημιουργήθηκε όταν η αναλογία αυτή ήταν 8 εργαζόμενοι προς 1 συνταξιούχο. Σήμερα η αναλογία αυτή είναι πολύ κοντά στο 1προς 1! Οι κυβερνήσεις πρέπει να λάβουν άμεσα μέτρα. Έχουν όμως αυτή τη δυνατότητα; Πριν λίγες μέρες ομάδα Αμερικανών επιστημόνων ανακοίνωσε ότι το προσδόκιμο ζωής των βρεφών που γεννιούνται σήμερα είναι 120 χρόνια!!

Ποιος θα έχει τον έλεγχο;

Ποιος όμως θα πληρώσει τις συνέπειες αυτών των εξελίξεων; Για πολλούς και απόλυτα αιτιολογημένους λόγους, οι άνθρωποι θέλουν να αποκτήσουν τον έλεγχο των χρημάτων τους. Το κόστος ζωής αυξάνεται σταθερά επί σειρά ετών, ενώ η οικονομία έχει περιόδους υψηλού και χαμηλού πληθωρισμού, ύφεσης και ανάκαμψης, καλών και άσχημων εποχών. Επιπλέον φορολογούμαστε με όλο και περισσότερους τρόπους, καθώς η κοινωνία μας γίνεται όλο και περισσότερο σύνθετη και αυξάνονται οι ανάγκες για άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Έτσι, οι άνθρωποι συνειδητοποιούν ότι αυτοί και μόνο έχουν την ευθύνη της οικονομικής τους ευημερίας. Δεν μπορούν να βασίζονται στην εκάστοτε κυβέρνηση για την παροχή παραπάνω από το βασικό επίπεδο συνταξιοδότησης ή άλλων ασφαλιστικών παροχών. Οι κοινωνικές παροχές θα εξασφαλίζουν ένα συνολικό minimum παροχών έτσι ώστε να αποφευχθούν κοινωνικές συγκρούσεις ή ανωμαλίες.

“ Οι κοινωνικές παροχές θα εξασφαλίζουν ένα συνολικό minimum παροχών έτσι ώστε να αποφευχθούν κοινωνικές συγκρούσεις ”

Τι σημαίνει επαρκής συνταξιοδότηση;

Είναι πολύ εύκολο να επιχειρηματολογήσει κανείς για την αναγκαιότητα της επαρκούς συνταξιοδότησης την ώρα που κάποιος αποσύρεται από την ενεργό δράση. Το γεγονός ότι κάποιος τερμάτισε τον εργασιακό του βίο, δεν σημαίνει ότι σταμάτησε και την κατανάλωση. Και είναι απολύτως φυσιολογικό να θέλει να καταναλώνει με τον ίδιο τρόπο. Δηλαδή δεν διανοείται να υποβαθμίσει το βιοτικό του επίπεδο. Ίσως μάλιστα να φιλοδοξεί και να το αναβαθμίσει. Ίσως έχει κάνει και κάποια επιπλέον όνειρα γι' αυτές τις ατελείωτες μέρες ξεκούρασης που δικαιούται. Η πραγματικότητα όμως δεν

πριμοδοτεί τα όνειρά του. Η σύνταξη που θα πάρει θα έχει ή μικρές ή σημαντικές ή χαώδεις διαφορές σε σχέση με τον μισθό του. Μερικοί δημόσιοι υπάλληλοι που εργάζονται σε κρατικούς οργανισμούς θα δουν συντάξεις που θα υπολείπονται λίγο σε σχέση με τον τελευταίο μισθό τους. Η μεγάλη πλειοψηφία των μισθωτών θα έχει αναπλήρωση μισθού 60%. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες, τα στελέχη των επιχειρήσεων και οι επιχειρηματίες θα έχουν τεράστιες διαφορές σε σχέση με τα χρήματα και την ποιότητα ζωής που έμαθαν να απολαμβάνουν.

Εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς ότι οι εργαζόμενοι που θα έχουν μικρή μείωση θα μπορέσουν να κάνουν κάποιες προσαρμογές σχετικά εύκολα. Όλοι οι υπόλοιποι όμως θα πρέπει να συμβιβαστούν με μια πραγματικότητα καθόλου ευχάριστη ή να συνεχίσουν να εργάζονται, αν μπορούν, εγκαταλείποντας ίσως κάποια σημαντικά και μοναδικά σχέδια γι αυτούς.

Οι επιλογές στην πορεία προς την επιτυχημένη συνταξιοδότηση

Φυσικά τα προαναφερόμενα δεν αποτελούν την ανακάλυψη του τροχού. Είναι μια απλή καταγραφή της σημερινής πραγματικότητας. Όλοι οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται το πρόβλημα και προσπαθούν να πάρουν τα μέτρα τους ώστε να μην έρθουν αντιμέτωποι με μια πραγματικότητα που θα γίνει για αυτούς επιάλλητη την ώρα που οι φυσικές τους δυνάμεις δε θα τους επιτρέπουν να είναι ενεργοί και αποδοτικοί.

Με διάφορους τρόπους όλοι προσπαθούν να εξασφαλίσουν ένα εισόδημα το οποίο θα αποτελέσει το απαραίτητο συμπλήρωμα της κρατικής σύνταξης. Ας δούμε τους κυριότερους:

- > Ακίνητη περιουσία
- > Μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια
- > Άλλα χρηματοοικονομικά προϊόντα
- > Επιχείρηση
- > Μετρητά
- > Ασφάλιση συνταξιοδότησης

Η ασφάλιση συνταξιοδότησης αποτελεί το απόλυτο εργαλείο επίλυσης αυτού του τόσο σοβαρού προβλήματος και υπερέχει σαφώς έναντι οποιασδήποτε άλλης επιλογής. Ας δούμε το γιατί.

Οι επενδύσεις σε ακίνητη περιουσία και τα ενοίκια δεν εξασφαλίζουν ισόβιο εγγυημένο εισόδημα

Τα ακίνητα όπως και οι άνθρωποι, γερνάνε φθείρονται και απομειώνονται. Είναι μια διαρκής πηγή εξόδων. Η συντήρησή τους και η αναβάθμισή τους είναι απολύτως αναγκαία για να παραμείνουν ανταγωνιστικά σε μια διαρκώς εξελισσόμενη και δύσκολη αγορά κατοικίας και επαγγελματικής στέγης. Το απόθεμα των κατοικιών που μένουν χωρίς μισθώσεις αυξάνεται διαρκώς ενώ ταυτόχρονα πέφτει διαρκώς το επίπεδο των ενοικιαστών. Η φορολογία έχει σαν

μόνιμο και εύκολο στόχο την ακίνητη περιουσία. Η ρευστοποίηση ακίνητης περιουσίας για βιοποριστικούς λόγους δεν μπορεί ποτέ να γίνει με καλούς όρους. Η τιμή που κάποιος νομίζει ότι αξίζει το ακίνητό του σχεδόν ποτέ δεν συμβαδίζει με την πραγματικότητα της αγοράς. Οι πρόσοδοι από ενοίκια και η μεταβλητότητα των τιμών δεν εξασφαλίζουν ισόβιο και, κυρίως, εγγυημένο εισόδημα.

“ Ο ελληνικός κύριος ασφαλιστικός φορέας, το ΙΚΑ, δημιουργήθηκε όταν η αναλογία αυτή ήταν 8 εργαζόμενοι προς 1 συνταξιούχο. Σήμερα η αναλογία αυτή είναι πολύ κοντά στο 1 προς 1 ”

Οι επενδύσεις σε μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια δεν αποτελούν εργαλεία για μόνιμο και ισόβιο εισόδημα

Οι επενδύσεις τέτοιου είδους εμπεριέχουν εκ φύσεως ρίσκο. Ικανοποιούν και γοητεύουν όσους επιθυμούν να κάνουν την διαφορά και την υπέρβαση έναντι των συνηθισμένων αποδόσεων των επιτοκίων. Συναρπάζουν με την ποικιλία και το εύρος τους. Διευρύνουν την γνώση και την αντίληψη για τα οικονομικά συντελούμενα. Ταυτόχρονα όμως επηρεάζονται άμεσα από την μεταβλητότητα της οικονομίας και των αγορών. Δεν παρέχουν καμία εγγύηση σταθερότητας. Έχουν ανοδικές και καθοδικές περιόδους. Κάτι που δεν θα το ήθελε κανένας για την σύνταξή του.

Η επιχείρηση δεν δίνει σύνταξη

Η επιχείρηση δίνει εισόδημα όσο καιρό δουλεύει κάποιος σε αυτήν. Είναι πιθανόν κάποιος επιχειρηματίας να έχει συσσωρεύσει κάποιο κεφάλαιο από την εργασία πολλών ετών. Όπως επίσης είναι πιθανόν να μην τα έχει καταφέρει λόγω οριακής κερδοφορίας ή λόγω εκτάκτων γυρισμάτων της αγοράς που ανέτρεψαν ξαφνικά τα δεδομένα. Αν κάποιος επιχειρηματίας αποφασίσει να αποσυρθεί μεταβιβάζοντας την επιχείρηση στα παιδιά του, δε θα είναι σε ευχάριστη θέση αν ζητάει κάθε μήνα εισόδημα από αυτά για να εξασφαλίσει τα έξοδά του. Σε κάθε περίπτωση η εξασφάλιση ενός μόνιμου παγιωμένου εισοδήματος δεν είναι εγγυημένη και διασφαλισμένη για κανέναν επιχειρηματία.

Μετρητά

Τα μετρητά είναι μια καλή απάντηση αλλά κι αυτά τελειώνουν. Δεν έχουν εγγυημένη αποδοτικότητα και είναι εύκολα μεταφερόμενα σε άλλες ανάγκες που προκύπτουν. Επιπλέον κανείς δε μπορεί να εγγυηθεί ότι θα έχουν συσσωρευτεί την στιγμή που θα είναι αναγκαία για να ξεκινήσει ένα σχέδιο μόνιμης συνταξιοδότησης. Καμία τράπεζα επίσης δεν δίνει ισόβια μηνιαία σύνταξη.

Η ασφάλεια συνταξιοδότησης είναι το απόλυτο εργαλείο...γιατί σχεδιάστηκε ακριβώς γι αυτό, και φυσικά δεν

ανταγωνίζεται καμία από τις προαναφερόμενες δυνατότητες. Προσφέρει **ισόβιο, μόνιμο, εγγυημένο εισόδημα** την ώρα που πρέπει λύνοντας οριστικά το πρόβλημα αυτό. Πολλοί δεν αντιλαμβάνονται την μοναδικότητα της ασφαλιστικής λύσης και την αντιπαράβλουν με τις άλλες μορφές συσσώρευσης χρημάτων. Καμία όμως άλλη λύση δεν έχει εφευρεθεί που να προσφέρει ότι η ασφάλιση. Λειτουργεί επικουρικά και προστατεύει απόλυτα τον ασφαλισμένο-δικαιούχο. Αλλά ακόμα και αν κάποιος έχει πετύχει απόλυτα στα μελλοντικά του σχέδια δεν θα πει ότι σε ένα ισόβιο εισόδημα που δημιουργήθηκε από τις συστηματικές αποταμιεύσεις του.

Κανείς δε θέλει να τρωει από τα έτοιμα

Η ασφάλιση συνταξιοδότησης εξασφαλίζει ένα ισόβιο **παθητικό** εισόδημα. Δηλαδή δεν χρειάζεται καμία παρέμβαση για να το εισπράττει ο δικαιούχος κάθε μήνα εφ' όρου ζωής. Προσφέρει ηρεμία πνεύματος και εξασφαλίζει -οικονομικά- τα όνειρα του μέλλοντος. Προσφέρει επίσης διασφάλιση των υπόλοιπων περιουσιακών στοιχείων, αφού αυτά δε θα χρειαστεί να μειώνονται σταδιακά για να χρησιμοποιηθούν για βιοποριστικές ανάγκες.

“ Η όσο το δυνατόν ταχύτερη έναρξη ενός ασφαλιστικού σχεδιασμού εξασφαλίζει χαμηλότερο κόστος και απαλλαγή άγχους ”

Άλλα σημαντικά πλεονεκτήματα

Φοροαπαλλαγή

Σήμερα τα ασφάλιστρα μέχρι 1200€ εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να υπάρξει κέρδος μέχρι 40% στο ασφάλιστρο. Η αναμενόμενη αύξηση του ορίου αυτού διασφαλίζει διαρκή υπεραπόδοση του ασφαλιστρού, πλεονέκτημα μοναδικό για χρηματοοικονομικό προϊόν

Απαλλαγή πληρωμής ασφαλιστρού σε περίπτωση ανικανότητας

Εξασφαλίζεται η συνταξιοδότηση ακόμα και στην περίπτωση μόνιμης ανικανότητας από ατύχημα ή ασθένεια. Η ασφαλιστική εταιρεία πληρώνει ως την συμφωνημένη ημερομηνία τα ασφάλιστρα και μετά καταβάλλει την σύνταξη ισοβίως

Εγγυημένο επιτόκιο

Το εγγυημένο επιτόκιο είναι 3,35% καθ' όλη τη διάρκεια της ασφαλιστικής συμβάσεως κάτι που μόνο ασφαλιστικά προϊόντα μπορούν να προσφέρουν. Αυτό σημαίνει αυτόματο και εγγυημένο αποπληθωρισμό του ασφαλιστρού, και ταυτόχρονα εγγυημένο υπολογισμό του ύψους της σύνταξης.

Υπεραπόδοση

Η πιθανότητα υπεραπόδοσης του ασφαλιστρού είναι πολύ σημαντική. Αναλόγως του ασφαλιστικού προγράμματος οι επενδύσεις γίνονται ή σε ομόλογα ή σε εσωτερικά μεταβλητά κεφάλαια τα οποία επενδύουν στην ελεύθερη αγορά. Η

δυνατότητα υπεραπόδοσης σημαίνει ότι υπάρχει η πιθανότητα να δημιουργηθεί μεγαλύτερο κεφάλαιο σύνταξης, ή να δοθεί η δυνατότητα πρόωρης συνταξιοδότησης.

Αφορολόγητη σύνταξη

Η σύνταξη του κοινωνικού φορέα φορολογείται ενώ η ιδιωτική όχι.

Το κόστος της αναβολής

Επειδή η σύνταξη είναι κάτι μακρινό και όχι επείγον, συνήθως αναβάλλεται η έναρξή της για αργότερα. Αυτή η αναβολή όμως έχει σημαντικό κόστος όπως βλέπουμε στον πίνακα. Η όσο το δυνατόν ταχύτερη έναρξη ενός ασφαλιστικού σχεδιασμού εξασφαλίζει χαμηλότερο κόστος και απαλλαγή άγχους.

ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑΒΛΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ				
<i>Ο χρόνος της αναβολής μικραίνει τον χρόνο της αποταμίευσης και αυξάνει το κόστος για το ίδιο ποσό σύνταξης:</i>				
ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΗΛΙΚΙΑ (ΕΤΗ)	ΑΝΑΒΟΛΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ (ΕΤΗ)			
	1	3	5	10
25	5%	16%	28,5%	68,7%
35	5,9%	19,4%	35,3%	86,6%
45	7,3%	24,7%	47%	143,3%

Η ασφάλεια σύνταξης στα παιδιά

Διάφορες έρευνες που έχουν γίνει έχουν δείξει ότι ο μέσος όρος ηλικίας των ανθρώπων που ξεκινάνε ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα είναι τα 40 έτη. Αυτό δικαιολογείται γιατί τότε κάποιος έχει αποκατασταθεί επαγγελματικά και οικονομικά, έχει οικογένεια και σχέδια για το μέλλον, ενώ η

ηλικία της σύνταξης αρχίζει να γίνεται ορατή. Εντυπωσιακά όμως ήταν τα ευρήματα για τα συνταξιοδοτικά που άρχισαν γονείς στα παιδιά τους σε μικρή ηλικία (5-15 ετών). Αυτά τα προγράμματα που δίνουν σύνταξη από τα 45 έτη του παιδιού, δεν είχαν καθόλου ακυρωσιμότητα όταν τα παιδιά τα ανέλαβαν οικονομικά μόνα τους. Οι λόγοι ήταν οι εξής:

- > Το πρόγραμμα ξεκίνησε από τους γονείς και δεν είναι συναισθηματικά εύκολο να ακυρωθεί
  - > Υπάρχει ένα έτοιμο σχέδιο με σαφείς όρους και προϋποθέσεις
  - > Δίνεται οικονομική προτεραιότητα έναντι άλλων καταναλωτικών προκλήσεων
  - > Η ηλικία των 45 ετών είναι πολύ κοντινή και ένα καινούριο ισόβιο εισόδημα από τότε είναι πολύ προκλητικό
- Οι γονείς απολαμβάνουν ισόβια ικανοποίηση αφού από δικιά τους πρωτοβουλία τα παιδιά τους εισπράττουν ένα μόνιμο εισόδημα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί με πολλούς ωφέλιμους τρόπους, κάτι που σίγουρα θα επιθυμούσαν και για τους εαυτούς τους.

Σύνταξη ή εφάπαξ;

Με τα σημερινά ισχύοντα (παλιός πίνακας θνησιμότητας) και με βάση τις προβλέψεις για το προσδόκιμο ζωής του μέλλοντος, είναι σίγουρα πολύ πιο αποδοτική η επιλογή της σύνταξης. Ας δούμε γιατί:

Ένας άντρας 65 ετών έχει συσσωρεύσει 130.000€ για να αρχίσει να παίρνει σύνταξη 1.000€ μηνιαίως.

Δηλαδή 12.000€ ετησίως.

Αν ζήσει 15 χρόνια ακόμα θα πάρει 180.000€

Αν ζήσει 20 χρόνια ακόμα θα πάρει 240.000€

Αν ζήσει 25 χρόνια ακόμα θα πάρει 300.000€

Οι συγκρίσεις είναι ανόμοιες ■

Ο παλιός πίνακας θνησιμότητας σαν σημαντική επένδυση

Σήμερα στη χώρα μας ισχύει ο πίνακας θνησιμότητας του 1980. Σύμφωνα με τον πίνακα αυτό το προσδόκιμο ζωής του άνδρα είναι 72 έτη και της γυναίκας 77 έτη. Αν ίσχυε ο καινούριος πίνακας τα όρια αυτά θα ήταν 77 και 82 έτη αντίστοιχα. Στην πραγματικότητα σήμερα όποιος κάνει συνταξιοδοτικό πρόγραμμα απολαμβάνει εκτός των άλλων πλεονεκτημάτων και μια μοναδική επενδυτική προοπτική.

Ουσιαστικά θα παίρνει σύνταξη για 5 χρόνια επιπλέον εφόσον ζήσει σύμφωνα με τον μέσο όρο. Οι όροι των συμβολαίων που γίνονται σήμερα δε θα αλλιάξουν όταν εφαρμοστούν οι νέοι πίνακες. Εφόσον ισχύσουν οι προβλέψεις και ανέβει κι άλλο το προσδοκώμενο επιβίωσης τότε η αξία των συμβολαίων αυτών μεγαλώνει περισσότερο.

Οι ασφαλιστικές εταιρείες δεν διατρέχουν κανέναν κίνδυνο αφού πάντα θα εισπράττουν ασφάλιστρα μέσω ενός υγιούς και κερδοφόρου αναλογιστικού συστήματος κοστολόγησης

οπότε το σημερινό κόστος θα επιμεριστεί στις επόμενες και στις μεθεπόμενες γενιές ασφαλισμένων

Παράδειγμα ασφαλιστικού σχεδιασμού

Ένας ελεύθερος επαγγελματίας 40 ετών χρειάζεται συμπληρωματική σύνταξη 1.000€ το μήνα στα 65 του έτη. Για να πάρει αυτή την παροχή θα πρέπει να συσσωρευτούν 130.000€. Δηλαδή θα πρέπει να αποταμιεύει 5.200€ τον χρόνο. Στην ασφαλιστική εταιρεία θα εισφέρει 3294,39€ ετησίως λόγω του εγγυημένου επιτοκίου 3,35% και επιπλέον 98,83€ για την κάλυψη της προστασίας ασφαλιστρού από ανικανότητα. Υπάρχει η δυνατότητα να ξεκινήσει με χαμηλότερο ασφάλιστρο 1.976,99€ πληρώνοντας αναπροσαρμογή 5% ετησίως, κάτι που είναι πιο φυσιολογικό, αφού λογικά κάθε χρόνο αυξάνονται και τα εισοδήματά του. Τέλος υπάρχει η δυνατότητα εκτάκτων εισφορών για να αντισταθμίζεται ο πληθωρισμός.